

I. písm. a) tr. zák. neprávem také zločin vydírání, správně spoluvinu na vydírání, ačkoliv prý použití střelné zbraně zlodějem k výstřelu není vyhrožováním porušením tělesné neporušenosti, svobody, cti atd., za účelem vynucení nějakého jednání, opomenutí nebo dopuštění. Vývodům těmto nelze přisvědčiti. Pohružka, t. j. opověď, že pachatel způsobí jiné osobě zlo, může se státi netoliko výslovně, nýbrž i skrytě projevem nebo činy konkludentními. Zdali pachatel svým projevem nebo činem zamýšlel opověď toho druhu a zdali osoba, již projev nebo čin svědčil, mohla takovou opověď v něm shledávati, jakož i zdali směřoval projev nebo čin dle úmyslu pachatelova k vynucení nějakého jednání, opomenutí nebo dopuštění, a konečně zdali osoba, již pohroženo, mohla za to míti, že projev nebo čin směřuje ku takovému donucování, dlužno posuzovati dle okolností, projev nebo čin podmiňujících a doprovázejících. V tomto případě byl spoluobžalovaný S. při provádění krádeže přistižen a, jsa pak stihán, vystřelil z revolveru v okamžiku, když byl — dav se na útek — právě na plotě, a když osoby, jej stihající, chtěly skočiti přes plot. Vyhovuje zúplna zásadám logického usuzování, dospěl-li nalézací soud z těchto okolností, výstřel podmiňujících a doprovázejících, ku přesvědčení, že S. zamýšlel, jak ostatně doznal slovy, že vystřelil pro postrach, použitím zbraně opověděti osobám jej stihajícím, že jim dalšími výstřely způsobí poškození na těle, neopustí-li od stihání, jakož i že osobám, S-ého stihajícím, bylo se obávati, že budou dalšími výstřely na těle poškozeny, neustoupí-li od stihání a od úmyslu, S-ého zadržení. Skutečnost, že zloděj, při krádeži přistižený, použil na útěku střelné zbraně za účelem, by vynutil na osobách jej přistihnuvších a stihajících opomenutí stihání a zadržení, vybočuje z mezí §u 174 I. a) tr. zák., jehož podstata vyčerpává se již pouhou skutečností, že zloděj, třebaže nástroje nepoužil, jest opatřen puškou nebo jiným nástrojem nebezpečným. Ona skutečnost vyžaduje proto zvláštního trestně právního hodnocení, což nalézací soud učinil, správně podřadiv bezprávný skutek současně pod pojem vydírání. Nelze proto shledati právní omyl v tom, že nalézací soud uznal stěžovatele vinným jak zločinem nedokonané krádeže podle §§ů 8, 171, 173, 174 I. a), 174 II. a), c) tr. zák., tak i zločinem spoluviny na vydírání, zjistiv jednak, že stěžovatel sám byl při společném se S-ým spáchání krádeže opatřen nabitým revolverem, jednak, že stěžovatel dal spoluzloději S-ému před započítím zlodějské činnosti nabitý revolver řka, by střílel, až bude zle, t. j. zřejmě, bude-li přistižen a stihán.

Čís. 1654.

Předpokladem beztrestnosti dle §u 187 tr. zák. jest, aby pachatel sám byl činným ve směru nápravy škody. Nemá-li vlastního jmění a výdělků, stačí, že škoda byla nahrazena jinými osobami (zákonným zastupcem), stalo-li se tak na popud pachatelův a jeho přičiněním.

(Rozh. ze dne 2. června 1924, Zm II 91/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mor.

Ostravě ze dne 22. ledna 1924, jímž stěžovatel uznán byl vinným zločinem krádeže podle §§ů 171, 173, 174 II. c), 176 II. c) tr. zák. Zároveň nařídil podle §u 362 čís. 1 tr. ř. mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, zrušil napadený rozsudek a odkázal věc na soud prvě stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek odepírá stěžovateli beztrestnost z dovolávaného jím důvodu účinné lítosti proto, že škoda nebyla nahrazena jím, nýbrž za něho jeho matkou, a že v době výslechu svědka K-ho, jímž se soud 26. dubna 1923 dozvěděl o krádeži stěžovatelově, nebyla ještě celá škoda nahrazena. Tento výrok napadá zmateční stížnost důvodem čís. 9 písm. b) §u 281 tr. ř. dovozujíc, že stěžovatelova krádež přestala býti trestnou pro účinnou lítost, jelikož matka nemajetného stěžovatele zavázala se dříve, než se vrchnost o krádeži dozvěděla, k náhradě škody ve splátkách z důvodu, že ji stěžovatel prosil a u ní se přimluvil, by škodu nahradila, jelikož dále matka škodu pak úplně nahradila, ovšem částečně teprve po výslechu Bedřicha K-ho a jelikož příčinou, z níž škoda nebyla již před tímto výslechem úplně napravena, byla nemajetnost matčina. Hmotněprávní důvod čís. 9 písm. b) není stížností proveden po zákonu. Vývody nepodrobují právnímu rozboru výhradně skutkový děj, který jest napadeným rozsudkem zjištěn. Vycházejíce ze skutkového předpokladu, že matka zavázala se před výslechem Bedřicha K-ho k náhradě škody ve splátkách, že tak učinila a skutečně pak škodu nahradila k prosbě a přimluvě stěžovatelově, a že ona i stěžovatel jsou nemajetnými, uvádějí takto skutečnosti, které v napadeném rozsudku zjištěny nejsou. Leč ve vývodech těch nelze shledati ani důvodné výtky neúplnosti soudního výroku o skutečnostech rozhodujících (čís. 5 §u 281 tr. ř.). Stížnost uznává, že v době, kdy se vrchnost o provinění stěžovatelovu dozvěděla, byla napravena jen část škody. Zákon požaduje však, by do této doby byla napravena veškerá škoda, z činu nastavší. Skutečnou nápravu škody může ovšem nahraditi včasné a pachatelem splněné narovnání s poškozeným, avšak toliko tehdy, vyhovuje-li narovnání zásadám, vyplývajícím z §u 188 tr. zák., z nichž dotýká se tohoto případu jen ustanovení písm. b). Předpokladem tohoto zákonného ustanovení jest, že pachatel včas, t. j. dříve, než se o jeho provinění dověděla vrchnost, zavázal se nahraditi poškozenému veškerou škodu d o u r č i t é d o b y a že závazku svému dostál ve lhůtě narovnáním určené.

Nemá-li osoba, které se vlastního jmění a vlastního výdělků nedostává, anebo jež pro nezletilost či z jiného důvodu nemůže volně s ním nakládati, býti vyloučena z dobrodiní §u 187 tr. zák., sluší slovu »za« v obratě »třetí za něj« rozuměti nikoli ve smyslu »v zastoupení«, nýbrž ve smyslu slova »místo a bez (něho)« — tím více, že zákon nerozpoznává, z čí majetnosti byla náhrada dána — a sluší proto také připustiti, by za takového pachatele byla jinými osobami, obzvláště zákonným jeho zástupcem zjednána náprava škody, třebaže z vlastního, tudíž pro pachatele cizího jmění. Než mravním a právním důvodem toho,

že náprava škody ruší trestnost škodného skutku, jest, že se v nápravě škody projevuje úspěšná činnost pachatelova, již se odčiní způsobené bezpráví. Předpokládáť zákon v §u 187 účinnou lítost pachatelovu a požaduje tím, aby pachatel sám, pokud mu to jest možno, byl činným ve směru nápravy škody, aby tedy — nemůže-li zjednatí nápravu sám z vlastního jmění, protože ho nemá nebo nemůže s ním volně nakládati — přiměl jinou osobu, by nápravu zjednala po případě ze svého jmění. I v takovém případě jest pachatel sám při nápravě činným seč jest, ovšem částečně prostřednictvím jiné osoby, již k tomu přiměl. Poukazů na takovou činnost stěžovatelovu ve spisech není. Že by byl obžalovaný při náhradě škody jakýmkoliv způsobem činně spolupůsobil, že se přičinil o to, by matka nahradila za něho škodu, a tedy učinil vše, co mohl učiniti, by dopomohl poškozenému k náhradě, rozsudek nezjistil a obžalovaný vůbec netvrdil. Tvrzení stížnosti, jakoby stěžovatel při hlavním přeličení udal, že se u matky přimluvil, aby škodu nahradila, nemá opory ani v záznamech protokolu o hlavním přeličení, ani v konstitutu. Seznání svědka K-ho, že vyrozuměl — zjistiť krádež stěžovatelovu — jeho matku a tato se zavázala nahraditi mu 1.800 Kč, nasvědčuje tomu, že k závazku a k náhradě matkou došlo bez jakékoliv činnosti stěžovatelovy. Jednání stěžovatelovo, které by slušelo podřaditi pojmu účinné lítosti, není tedy výsledky hlavního přeličení napovězeno. Mimo to dlužno připomenouti, že ani stížnost netvrdí, že bylo se svědkem K-ím ujednáno, že bude dána náhrada d o u r č i t é d o b y, jak toho vyžaduje ustanovení §u 188 písm. b) tr. zák., nýbrž sama stížnost mluví jen povšechně o splátkách, aniž je co do doby a částek konkretisuje. Možno proto ponechati stranou, že není ve spisech, obzvláště ve výpovědi K-ho poukazů na ujednání splátek, tím méně na ujednání určitých lhůt pro určité splátky stěžovatelem, případně jeho matkou. Bylo proto zmatečnī stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Než při poradě o zmatečnī stížnosti vzešly zrušovacímu soudu závažné pochybnosti o správnosti skutkových zjištění rozsudku za základ položených v tom směru, nebyla-li skutečně škoda nahrazena dříve, než se vrchnost o činu dověděla, tím způsobem, že stěžovatel a jeho matka z účinné lítosti stěžovatelovy uzavřeli s poškozeným narovnáni, jak je má na mysli ustanovení §u 188 písm. b) tr. zák. Neboť svědek K. při svém soudním výslechu dne 26. dubna 1923 udal, že se mu matka stěžovatelova zavázala veškerou škodu nahraditi a že mu do dne výslechu již nahradila částku 600 Kč, a při hlavním přeličení dne 22. ledna 1924 potvrdil svědek, že mu matka obžalovaného celý obnos již zaplatila. Vyhovuje-li toto svědkem K-ím potvrzené narovnáni podmínkám §u 188 písm. b) tr. zák., zejména v tom směru, zda náhrada celé škody byla ujednána d o u r č i t é d o b y, a zda ujednané splátky byly dodrženy, a došlo-li k narovnáni na popud stěžovatelův a jeho přičiněním, tedy z účinné lítosti stěžovatelovy, nebylo nalézacím soudem zjištěno způsobem veškerou pochybnost vylučujícím, zvláště když matka stěžovatelova v této příčině vůbec slyšena nebyla. Vzhledem k uvedeným závažným pochybnostem o správnosti skutkových zjištění, z nichž nalézací soud dospěl k závěru, že tu nejsou dány podmínky, za nichž jednání stěžovatelovo se mohlo státi beztrestným účinnou lítostí, nařídil nej-

vyšší jako zrušovací soud podle §u 362 čís. 1 tr. ř. mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku obžalovaného odsuzujícím, a odkázal věc na soud první stolice, by ji opětně projednal a rozsoudil.

Čís. 1655.

Ustanovení §u 178 (200) tr. zák. stanoví jen jedinou a jednotnou trestní sazbu. Není proto zmatku čís. 11 §u 281 tr. ř., nepřevyšuje-li úhrn trestů (§ 265 tr. ř.) hořejší hranice této sazby.

(Rozh. ze dne 8. června 1924, Zm II 228/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-ském Hradišti ze dne 14. dubna 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ů 171, 173, 174 II. a), 176 II. a) tr. zák.

Důvody:

Neprávem spatřuje stěžovatel zmateční důvod §u 281 čís. 11 tr. ř. v tom, že nalézací soud, ačkoliv použil ustanovení §u 265 tr. ř. vzhledem k dřívějšímu trestu vězení 4 měsíců, uložil mu trest těžkého žaláře deseti měsíců, čímž překročil hranice první trestní sazby §u 178 tr. zák., když v rozsudku není odůvodněno, že by byl soud použil vyšší sazby tohoto paragrafu. Vzhledem k tomu, že dřívější trest byl stěžovateli uložen rozsudkem sedrie v Bratislavě ze dne 24. března 1924 pro trestné činy, spáchané dne 15. a 16. prosince 1923, tedy před spácháním krádeže, o niž jde, nelze pochybovati, že tu jsou podmínky pro použití §u 265 tr. ř. a že by tudíž šlo skutečně o překročení trestní pravomoci soudní, předpokládajíc ovšem, že by § 178 tr. zák. stanovil dvě různé trestní sazby od 6 měsíců do jednoho roku, a od jednoho roku do 5 let, a že by v tomto případě použití druhé sazby nebylo bývalo odůvodněným. Než předpokladů těch zde není. Ustanovení §u 178 rovněž jako §u 202 tr. zák. obsahuje jen jedinou a jednotnou trestní sazbu, poskytujíc soudci toliko možnost, převažují-li v tom kterém případě okolnosti přitěžující, zvýšiti trvání trestu těžkého žaláře až do 5 let (rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského čís. 604 a 523). Nejvyšší hranici trestní jest tedy trest těžkého žaláře pěti let, nikoliv jednoho roku, jak stížnost mylně míní, takže o překročení této nejvyšší hranice trestní sazby nelze mluvíti. Jelikož nalézací soud vyměřil stěžovateli trest v mezích trestní sazby §u 178 tr. zák., jest zmateční stížnost zřejmě neodůvodněna a slušelo ji proto zavrhnouti.

Čís. 1656.

Vrácena-li zmateční stížnost proto, že nebyla podepsána obhájcem, nelze podati novou zmateční stížnost do protokolu a pokusiti se takto